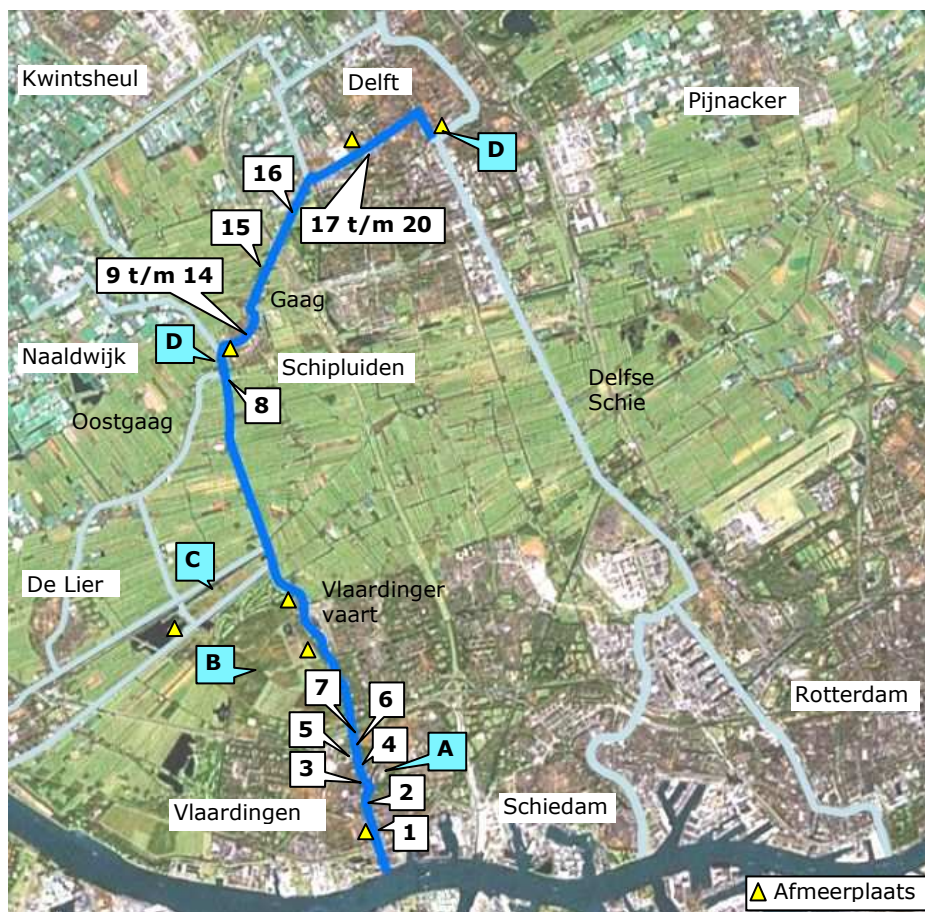

Traject	Vlaardingen – Schipluiden - Delft
Afstand	15 km
Startpunt Vlaardingen	Binnenhaven Vlaardingen
Startpunt Delft	De grote Kolk
Bijzonderheden	Vergunning Hoogheemraad Delfland
Max. breedte	3,50 m.
Max. hoogte	1,80 m.
Max. diepgang	1,00 m.
Max. lengte	21 m.
Kenmerken	Smal vaarwater, alleen recreatievaart

Met dank aan
Deelnemende Gemeenten
Deelnemende Waterschappen
Prov. Zuid-Holland
Wikipedia.nl
VVV's
Dhr. P. Barendse

Ontwerp en redactie
BICT en EigenWijsWerk
ontwikkelden deze route in opdracht
van de **Vereniging Regio Water**

U vaart door het Kleine Groene Hart van de Randstad.

De route vertelt u over zeeakken, haringvangst en schelvispekkel. En over de oudste Nederlandse kasgroente waar in de hele wereld vraag naar is.

Lees over karper gebakken in Delflandse boter en specerijen die van ver kwamen.

Recreër als u verzadigd bent of gewoon ter afwisseling in Broekpolder of de Vlietlanden.

Smakelijke tocht!

Let op: Deze vaarroute wordt gebruikt door zowel de recreatie- als de beroepsvaart. Specifieke informatie over (mogelijk gevaarlijke) knooppunten waar beroeps- en recreatievaart elkaar treffen zie: www.varendoejesamen.nl

	Naam	Afmetingen	Telefoon	Marifoon	
-	Sluis en bruggen	BB H2 W8 L50 D2,6 m	010 4344700		Indien u de Nieuwe Maas op wilt varen
1	Pr. Julianabrug	BB H2,0 W14,5 m		20	Bediening of afstand door sluis
2	Oude Havenbrug	BB H0,6 W15 m			Zie 1.
3	VlaardingerDriesluizen	Vast H1,9 W4,65 m			Bediening door automaat
4	Onbekend	Vast H1,9 W8,0 m			
5	Onbekend	Vast H1,9 W10,8 m			
6	Onbekend	Vast H3,0 W10,8 m			
7	A20 Rijksweg	Vast H3,0 W10,8 m			
8	Spoorbrug	Vast H2 W300 m			
9	Onbekend	Vast H 2 W6 m			
10	Zouteveensebrug	BB H 2 W5 m	015 3808120		Cafe de vergulde valk
11	..	Vast H1,8 W6,3 m			
12	..	Vast H1,8 W4 m			
13	Kerpolderbrug	BB H0,6 max H2,3 W5 m			
14	..	Vast H1,8 W4 m			
15	..	Vast H1,8 W4 m			
16	Brugovergaag	BB H0,6 max. H2,3 W5 m			
17	Hoornseweg	Vast H1,8 W5 m			
18	De Krickert	BB H0,6 max. H2,3 W5 m			
19	Westlandseweg	Vast H2 W4 m			
20	Delft: 8x bruggen	Vast H1,8-2,1 W6,2 m			Kleinste brug

De bekendste inwoner van deze stad is de Krabbeplasman. Hij bivakkeerde rond 3300 voor Chr. in de buurt van [Vlaardingen](#). De man heeft waarschijnlijk net nog geen gebruik kunnen maken van [brons](#) als materiaal voor zijn gereedschap en wapens. Zeker is dat hij geen bestek gebruikte.

Naar alle waarschijnlijkheid was hij jager van beroep en leefde hij van het wild in de omgeving. Dat jagen zit de Vlaardingers in het zilte bloed. Eeuwen later jaagden zijn massaal, samen met hun Katwijkse en Scheveningse broeders, op vis.

Vanaf de 19^e eeuw tot aan 1970 had Vlaardingen een grote vissersvloot. Deze vloot is nu -door de schaalvergroting- teruggebracht tot een paar schepen. De historische zeillogger De Balder - die voor het Vlaardingse Visserijmuseum in de binnenhaven aan de trossen ligt - refereert aan dit verleden. Zij nodigt u aan boord uit, waar u de houten kantjes kunt zien, die aan het begin van de zeereis gevuld waren met -onder andere- [Zeekaken](#) en aan het eind van de reis met haringen. De zeekaken worden nog door enkele bakkers gebakken. Proef de kaken met roomboter en suiker! Wandelend door de stad - Vlaardingen verkreeg in 1273 van [Graaf Floris V stadsrechten](#) - komt u op de Maassluisdijk 32 'de kraamkamer' van Schelvispekkel tegen. Deze distilleerderij is te bezoeken. Het verhaal gaat dat de Vlaardingse vissers in de winter schelvis vingen. Het moet in de VOC tijd zijn geweest dat de vissers in de haven de schepen van overzee ontmoetten. Ze ruilden hun vis voor specerijen. Een van de vissers moet op het idee gekomen zijn om in de kom met brandewijn (hun winterse warmhoudertje) de specerijen te laten trekken. Bij terugkomst in de thuishaven wilden de nieuwsgierige vissersvrouwen natuurlijk weten wat de inhoud van die kom was. 'Schelvispekkel' was dan stevast het antwoord van de vissers en zo ontstond de schuilnaam voor hun bescherming tegen de winterkou. Vandaag de dag staat deze drank bij schippers bekend als 'Vloeibaar Erfgoed'.

Haringen komen voor in grote scholen (van soms meer dan miljoenen dieren). Aan deze samscholing danken zij ook hun naam; haring werd in Oudnederlands als "heering" geschreven. Het woord is afgeleid van "heer" in de betekenis van legerschare. Het is dus een vis die in grote scholen als een "heer" door het water trekt. Haring is er in verschillende eetbare varianten: de Hollandse nieuwe, pekelharing, bokking (koudgerookt), kippers (gestoomd warmgerookt), zure haring en panharing (gebakken).

Vanaf de Binnenhaven volgt u het kanaal. U passeert eerst de Pr. Julianabrug gevolgd door de Oude Havenbrug voordat u bakboord (links) uit de Vlaardinger Driesluizen tegenkomt. De sluis wordt automatisch bediend.

Bij grote lengte (zie waterkaart) werkt de automaat van de Vlaardinger Driesluizen niet, dan moet u bellen naar 015-2608108 of 06-53377269.

0

Vanuit Vlaardingen kunt u zich laten varen. Fluisterbootjes nemen u mee naar de mooi plekjes in het stille omliggende poldergebied.

Na de Balder en de stadskraan treft u aan uw linkerkzijde de visbank. De visbank was een instelling waar vroeger alle verse, voor consumptie bedoelde, zeevis per afslag moest worden geveild. Het gebouw dateert uit 1778. Tot 1949 is de visbank als visafslag in gebruik geweest.

**De visbank ziet u 0.5
bakboord na ongeveer
500m**

Zie kaartje punt A.

[Molen Aeolus](#) aan de Kortedijk wordt al genoemd in 1407. De molen is sinds 1600 eigendom van de stad Vlaardingen en werd als korenmolen verhuurd aan diverse molenaars. De molenaars kregen hun inkomsten uit het maalgeld dat iedereen die koren liet malen, moest betalen. De onderhoudskosten aan de molen kwamen voor rekening van de stad.

De molen herbergt momenteel een winkeltje waar u meelproducten kunt kopen.

Een korenmolen is een molen waarmee uit graan meel wordt gemalen. Graan is een verzamelnaam voor onder andere:

[gerst](#), [gierst](#), [haver](#), [maïs](#), [rogge](#), [tarwe](#), [triticale](#) of tarwerogge, [rijst](#), [spelt](#), en [emmertarwe](#).

Zie kaartje punt B.

Via de Vlaardinger Driesluizen komt u op de Vlaardingervaart. Haar naam stamt uit de middeleeuwen. De sluis was de derde sluis in het vaartwater Rijswijk - Vlaardingen. Het kanaal is een oud afwateringskanaal (van vóór 1250) en tevens scheepvaartroute. Vanaf ongeveer 1650 was het een trekvaartroute van Schipluiden naar Vlaardingen.

Na het viaduct van de rijksweg ligt links van u het recreatiegebied Broekpolder. De Broekpolder is onderdeel van het 'Kleine Groene Hart' van de Randstad. U kunt hier uw wandel- of fietsroute beginnen. Iets verderop ligt de Vlietlanden: Een moerassig natuurgebied met riet- en hooilanden. De Vlietlanden is bijvoorbeeld per roeiboot of per kano te bereiken en te bekijken. Een verfrissende duik kunt u nemen in de Foppenplas ten zuidwesten van de Vlietlanden. Maar u kunt er ook zeilen en van andere watersporten genieten. Het [VVV](#) heeft uitgebreide informatie over het gebied. Afmeren kunt u in de jachthavens.

**Aangekomen bij de 1,0
Vlaardinger Driesluizen
dient u, om te kunnen
passeren, eerst een
muntstuk in de
automaat te werpen.
Na de sluis passeert u
4 vaste bruggen over de
Vlaardinger-vaart.
De Noordvliet of
Maassluisse Trekvaart
komt u -4400 m na de
sluis- aan
bakboordzijde tegen.**

Zie kaartje punt C.

Even voor Schipluiden ligt de oude spoorbrug over het kanaal. De brug is ooit aangelegd om groenten te transporteren tussen De Lier, Maasland, Schipluiden en Delft. In de 19e eeuw startte de tuinbouw in het Westland.

Het zand van de oude strandwallen werd gebruikt om de bodemkwaliteit van de veen- en kleigronden te verbeteren. Rond 1850 werden de eerste [kassen](#) gebouwd. Heel wat komkommers (de eerste kasgroente) trokken over de oude spoorbrug, vanuit het Westland de wijde wereld in! De spoorlijn over de oude spoorbrug heeft tot 1960 dienst gedaan. Ze is nu samen met de Oude Spoordijk onderdeel van een recreatieve fietsroute door het Kleine Groene Hart.

Zie kaartje punt D.

In een oorkonde van Graaf Dirk de Vijfde uit het jaar 1083 komt de naam "Schiplieda" voor het eerst voor. Waarschijnlijk werd hiermee de vloedkreek Sciplede bedoeld. Daar werd in die tijd land ontgonnen. Vermoedelijk ontstond door deze ontginningen een nederzetting. Het huidige schilderachtige dorp [Schipluiden](#) heeft een kleine kern met een prachtig, middeleeuws kerkje.

Molen De Korpershoek, even na de spoor(tram)brug, dankt haar naam aan de [karpers](#) die op deze plek paaien en kuit schieten.

Een karper kan tot 110 cm lang worden. De karper is herkenbaar aan zijn 4 baarddraden (twee korte op de bovenlip en twee lange in de mondhoeken) en de lange rugvin met zeer sterke eerste vinstralen. Een karper kan de respectabele leeftijd van 30 – 40 jaar bereiken. De kweekkarper staat tegenwoordig regelmatig op het menu. Gebakken, als vispaté of uit de oven. Zie ook de [Receptenzoeker.be](#) voor verschillende recepten.

De meeste Schipluidenaren leven en leefden van de landbouw en de scheepsvaart. Schippers vervoerden in de 19de eeuw grote hoeveelheden tuingrond, mest, aardappelen en veevoer. Uit Schipluiden en 't Woudt kwam de in die tijd geroemde Delflandse boter. De boter werd –onder andere- in het **Stadsboterhuis** te Delft verhandeld.

Een andere lekkernij voor de Westlanders zijn de minder bekende 'Vlaardingse moppen'. In tijden van vorst schaatsten de Westlanders naar Vlaardingen. Om te bewijzen dat Vlaardingen hadden gehaald, kochten ze de moppen (koekjes) in de Vlaardingse Hoogstraat.

Even voorbij de spoorbrug is de aansluiting met de Oostgaag en de Zijde aan bakboordzijde.

8,2

Behoud uw koers en na 50 m maakt het vaarwater een bocht naar stuurboord (rechts).

In schipluiden komt u eerst een vaste brug tegen en vervolgens een ophaalbrug. De ophaalbrug wordt door de kroegbaas bediend. U volgt het vaarwater met een bocht naar bakboord en 180 m verderop een scherpe bocht naar stuurboord. Het kanaal ligt in één rechte lijn voor u. 2400 m na Schipluiden passeert u het aquaduct over de rijksweg A4.

Het dorpje heeft net als Schipluiden een agrarische geschiedenis. Medio 2002 heeft ongeveer 75% van de tuinbouwondernemingen collectief hun grond verkocht, zodat er woningen gebouwd konden worden.

Een ander opzienbarend gebouw is Oliemolen. Om de huishoudens 'te verlichten', perste men er olie uit lijn- en rapzaad. Van het restafval werden veekoeken gemaakt.

In 1874 werd de windmolen uitgebreid met een stoomolieslagerij en werd het werk van de molen overgenomen door de stoommachine.

De opbouw van de molen is rond 1900 verwijderd. In de dertiger jaren stopte de bedrijfsvoering.

Den Hoorn is een klein dorp dat tegen Delft aanleunt. In vroeger tijden was Den Hoorn onderdeel van de [Hof van Delft](#), een grafelijk bezit.

Een uniek gebouw is de Kogelgieterij. In vroeger tijd functioneerde het als kazerne en als kogelgieterij. Richting Delft treft u langs het water ook andere juweeltjes van (pak)huizen aan.

Den Hoorn gaat onmerkbaar over in [Delft](#). In de rijke geschiedenis van Delft speelt de [Kamer van de VOC](#) een belangrijk rol voor de ontwikkeling van de stad. Delft kreeg in 1602 - vrij laat in vergelijking met overige VOC steden - een Kamer. Het bestuur werd gevormd door een aantal rijke Delftse families. De economie van Delft dreef vanaf 1670 voor het grootste deel op de handel met het Oosten. De handel rustte op drie pijlers: [specerijen](#), luxe-goederen en -uiteindelijk het meest beeldbepalende- Chinees porselein. Het aantal mannen dat aangemonsterd was op VOC schepen was zo groot dat Delft voor het merendeel bestond uit eenoudergezinnen. De vrouwen ontvingen het salaris -van hun zeevarende geliefden- rechtstreeks van de VOC. Betaling van dat loon stopte per direct als manlief overleed. De kinderen belandden hierdoor vaak in een weeshuis, meestal bestuurd door dezelfde kamer van de VOC. Zo leerden de kinderen al vroeg hun toekomstige VOC-werkgever kennen. De Kamer zetelde in het [Oostindisch huis](#) aan de Oude Delft. U kunt deze oudste gracht van Delft niet met uw eigen schip bevaren. Wel kunt u een wandeling door het prachtige centrum maken of een rondvaart. [TIP](#) (Toeristisch Informatie Punt) is gevestigd aan Hippolytusbuurt 4.

Aan het eind van het rechte kanaal gaat u stuurboord (rechts) uit en komt op de Buitenwatersloot. 11,8

In het kanaal passeert u nog zes bruggen alvorens u de spoorbrug nabij het station passeert. Let op! U gaat direct na de brug stuurboord (rechts) uit. U hebt geen zicht op het tegemoetkomend verkeer 13,8

Zie kaartje punt D.

Peper was een van de belangrijkste specerijen met een uitgebreid gebruik, zowel culinair als medicinaal. Peper zou effectief zijn bij depressies, pijn, maagpijn en koorts. Peper was de voornaamste reden om de lange tochten naar de Oost te ondernemen. In sommige perioden werd peper zelfs gebruikt als alternatief voor geld.

Ook nootmuskaat vond gretig aftrek in de Europese keukens. De muskaatnoot is de gedroogde pit van een abrikoosachtige vrucht die voornamelijk groeit op het Banda eilanden (Indonesië). De pit wordt door een harde bast omgeven: na het drogen barst de bast en komt de muskaatnoot met de zaadmantel vrij. De zaadmantel, die om de muskaatnoot heen zit, wordt ook gedroogd en wordt onder de naam [foelie](#) eveneens in de keuken gebruikt. Na het drogen van de vrucht en de noten wordt de muskaatnoot bepoederd met kalk. Dit dient om aantasting door insecten te voorkomen. De muskaatnoot bevat ook myristicine. Deze kunstmatig nagemaakte stof wordt verwerkt in XTC pillen.

Aangekomen in de Delftse (grote) Kolk ziet u links het huidige [legermuseum](#). Ooit maakte het museum deel uit van de VOC-magazijnen. U kunt in de Kolk afmeren voor een bezoek aan deze prachtige stad. Aan de zuidzijde van de Kolk heeft ooit [Johannes Vermeer](#) zijn gezicht op Delft geschilderd.

15